

πολλά ἢ ὀλίγα χρήματα, καὶ ὅλοι εὐρίσκουν χρήματα, ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ποῖος ὀλίγος ποῖος πολλά, νὰ πάω κ' ἐγὼ ἐκεῖ μέσα μὲ ταῖς πλατοβάκκας μου καὶ μὲ τὸ τρυπημένο φέσι μου, ἴσως ἐκατόρθονα νὰ δώσω δύο φάσκελα τῆς φτώχειας· ἀμυρὴ ἐροβήθηκα τὴν προγονικὴν ἐκείνην παραγγελίαν καὶ τοῦ πατρός μου τὴν κατάρτην· κ' ὕστερα παίζω κάθε βράδυ, καὶ ταῖς ἑορταῖς ὅλην τὴν ἡμέραν, εἰς τὸ ἀργαστήρι, καὶ πάντοτε χάνω· ἀλλὰ σήμερα, εἴτε ἔτσι εἴτε ἀλλίως, θὰ τελειώσῃ σποράν ἀρσενικὴν δὲν ἔχω νὰ ἀφήσω αὐτὴν τὴν παράξενην κληρονομίαν· ἡ θυγατέρα μου εἶναι ἀνυπότακτη καὶ γαμπρὸν δὲν θέλει, ἢ, καθὼς μοῦ φαίνεται, τὸν θέλει οὐραννακτεβᾶτον τοῦτα τὰ τρία φλωριά εἶναι καλὸ δόλωμα γιὰ νὰ τὸν ψαρέψω.

Ἄμα ἔφθασε γλυκοχαράγματα εἰς τὴν πόλιν, ἄφησε τὸ ἄλογο εἰς τὸ συνηθισμένο μέρος, καὶ πρῶτα πρῶτα ἐπῆγε εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Σπυριδωνος νὰ προσκυνήσῃ, ὕστερα ἐκατέβηκε ἀμέσως εἰς τὴν Σπηλιά, ἐβαλμα ἡλίου, ἐστάθηκε εἰς μίαν ἄκρην κ' ἐπερίμενε κάμποσιν ὥραν ὅσο νὰ πληθύνῃ ὁ κόσμος· ἄρχισαν νὰ περνοῦν ἀπὸ δύο ἀπὸ τρεῖς ὅσο ποῦ ἐπηγαίνοντο· ἔρχοντο ἀμέτρητοι ἄνθρωποι ἀκατάπαυτα· τότε αὐτὸς ἀπὸ ἐκεῖ ποῦ ἦταν ἐπροχώρησε μέσα εἰς τὸ πλῆθος καὶ αὐτοῦ ἄφησε νὰ κυλήσῃ ἓνα ἀπὸ τὰ τρία φλωριά, ποῦ ἐκρατοῦσε σφικτὰ μέσα εἰς τὴν φούκταν του, κατόπιν ἐτραβήχθηκε ὀλίγο παράμερα κ' ἔμεινε μὲ τὰ μάτια στυλωμένα εἰς τὸ φλωρί νὰ ἰδῇ τί θὰ συμβῇ· γιὰ κάμποσιν ὥραν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς διαβάταις ἐτύχαινε νὰ πατήσουν ἐπάνω εἰς τὸ φλωρί, καὶ ἐκεῖνο δὲν ἐχώνετο μέσα εἰς τὴν σκόνην, ἀλλὰ ἔμεινε ἀπὸ πᾶν κ' ἔλαμπε πάντοτε αὐτοῦ ἐκεῖ ὅπου τὸ εἶχε ῥίξῃ.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΟΥΛΙΑΣ

ΚΟΡΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ¹

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑς HANNAH LYNCH

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Παρὰ σκοπὸν βοῶν.

Ὁ ἱατρὸς Τελάχας ἦτο πλήρης κρυφίας εὐχαριστήσεως καὶ κρυφίων ἐλπίδων καθ' ἣν ἡμέραν εἶδε τὸν Γουσταῦν Λανέκ ἐπιβιβασόμενον εἰς τὸ διὰ Σῦρον ἀτμόπλοιο. Ἀποῦ τὸν ἐσύστησε θερμῶς εἰς τὸν ἀξιόλογον πλοίαρχον τῆς Σφακτηρίας καὶ τὸν ἀπεχειρέτησεν, ἐπιστρέψας ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας ἐθεώρησε καθήκον του νὰ λάβῃ πληροφορίας τινὰς περὶ τοῦ μυστηριώδους τούτου ὑποκειμένου. Ἐσυμβουλευθὴ τὸν Κύριον Γαληνίδην, κατὰ συμβουλήν δὲ αὐτοῦ ἀπευθύνθη εἰς τὸν πρόξενον τῆς Γερμανίας, οὗ-

τος δὲ τὸν παρέπεμψεν εἰς τὸν πρέσβυν του. Ὁ βαρὼνος Χοενφέλς ἐγνώριζεν ἀορίστως τὸν Κύριον Λανέκ, ὡς ἄνθρωπον λόγιον, ἀλλὰ περὶ τῶν προηγουμένων του, περὶ γένους, μέσων, κοινωνικῆς θέσεως, οἰκογενειακῶν σχέσεων οὐδὲν ὀριστικῶς ἐγνώριζε οὔτε ἠδύνατο νὰ ἐξακριβώσῃ, ὥστε ὁ Τελάχας κατέφυγεν ἐξ ἀνάγκης εἰς ὑποθέσεις καὶ συμπερασμούς, ὡς συνήθως συμβαίνει, προκειμένου περὶ ξένων. Τὸ πρῶτιστον ζήτημα ἦτο ἐὰν ὑπάρχῃ ποῦ ἢ δὲν ὑπάρχῃ Κυρία Λανέκ· ὅχι ὀλιγώτερον σπουδαῖον ἦτο καὶ τὸ ζήτημα τῆς περιουσίας. Εἰς τὸν παλαιὸν καιρὸν ἡ σοφία εἶχε σύντροφον τὴν πενίαν, ἀλλὰ τὴν σήμερον τὰ πράγματα μετεβλήθησαν. Ὁ Κύριος Τελάχας ἤρχισε νὰ φοβῆται μὴ ἔσπευσε πολὺ συστήσας τὸν ἄγνωστον τοῦτον γαμπρὸν εἰς τὸν ἀδελφόν του, τοὺς φόβους του δὲ ἐπηύξανε ἡ σκέψις ὅτι ὁ ἰδιότροπος αὐτὸς ἀδελφὸς ἦτο ἄξιος νὰ ἐνθουσιασθῇ μὲ τὸν ἀρχαιολόγον ξένον καὶ νὰ θεωρήσῃ τὴν ἀρχαιομάθειάν του καὶ μόνον ὡς ἀκούσαν ἐγγύησιν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἰναρίμης, ἀντὶ νὰ φροντίσῃ νὰ περιβάλλῃ τὸν πολυτίμὸν του ἀδάμαντα μὲ χρυσὸν γνήσιον.

— Ἐχει δίκαιον ὁ Σταῦρος, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν. Καλλίτερα νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἴσως καταφέρωμιν τὸν Μάγγον, τὸν πλούσιον ὁμογενῆ, νὰ μᾶς τὴν ζητήσῃ.

Ἀλλ' ἡ ἀποκατάστασις τῆς Ἰναρίμης ἦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος δευτερεύουσα ὑπόθεσις. Ἡ κοινοβουλευτικὴ πάλη καὶ ἡ ἐπερχομένη δημοτικὴ ἐκλογὴ, ἰδοὺ περὶ τίνος πρὸ πάντων ἐφρόντιζεν ὁ Τελάχας. Δῆμαρχος τῆς Πρωτευούσης τώρα, καὶ μὲ τὸν καιρὸν ὑπουργός! Ὑπουργός, ἡλεκτριζὼν ἐκ τοῦ βήματος τὴν Ἑλλάδα ὁλόκληρον διὰ τῶν πολυῶρων ἀγορεύσεών του, κεραυνοβολῶν καὶ ὀνειδιζῶν τὴν Εὐρώπην διὰ τὴν καταπάτησιν τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου καὶ διὰ τὴν κακεντρέχειάν της ὡς πρὸς τὴν διευθέτησιν τῶν ἐλληνικῶν συνόρων! Καὶ σκεπτόμενος ταῦτα προέβη εἰς νοερὰς ἀγορεύσεις, καὶ τὰς συνώδευε μὲ ζωηρὰς χειρονομίας, ἐνῶ ἀνέβαινε τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ διευθυνόμενος πρὸς τὴν νέαν οἰκίαν τὴν ὁποίαν ἔκτιζε πλησίον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἡ οἰκοδομὴ ἐπῆγαινε καλὰ, ἄλλως δὲν εἶχεν ἀνησυχίας περὶ τῆς μέχρι τέλους εὐδοκασίας της, ἀφοῦ πρὸς ἐξευμένισιν τῆς τύχης ἐφρόντισε νὰ θυσιάσῃ πετεινὸν ἐπὶ τοῦ θεμελίου λίθου.

Ἐπλησίαζεν εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν ὅτε εἶδε τὸν συνάδελφόν του Γαληνίδην ἐξερχόμενον τοῦ Νοσοκομείου. Οἱ δύο φίλοι ἐστάθησαν καὶ ἤρχισαν σπουδαίαν περὶ τῶν πολιτικῶν συζητήσιν.

— Τί ἔπαθεν ὁ Σταῦρος, ἠρώτησεν ὁ Κος Γαληνίδης ἐν τῷ μέσῳ τῆς συζητήσεως. Ἀφηνίασε καὶ κτυπᾷ εἰς τὴν ἐφημερίδα του ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ, ἐχθροὺς καὶ φίλους.

— Πρὸς τὸ θεαθῆναι ! ἀπεκρίθη γελῶν ὁ Τελάχας. Ὁ σκοπὸς τοῦ εἶναι νὰ τὸν φοβῆται ὁ κόσμος, ὡς ἡφαιστείον εἰς ἔκρηξιν διαρκῆ.

— Ἰσως ἔχει καὶ ἄλλους σκοποὺς — πρακτικωτέρους, — ὑπέλαθεν ὁ Κὸς Γαληνίδης, τονίζων τὴν τελευταίαν λέξιν.

Ὁ Τελάχας ἔστρεψε ἀνήσυχον βλέμμα πρὸς τὸν φίλον του.

— Τὸν ὑποπεύεσαι ;

— Τὸ φρόνιμον εἶναι κανένα νὰ μὴ ἐμπιστεύεσαι τυφλῶς. Ὁ ἄνθρωπος ἐν γένει ὑπόκειται εἰς μεταβολάς.

— Τί εἶδους μεταβολὴν προβλέπεις ἐκ μέρους τοῦ Σταύρου ;

— Ὅχι, εὐχάριστον διὰ σέ, εἶπε μυστηριωδῶς ὁ Κὸς Γαληνίδης.

— Τί ; θὰ τὰ γυρίσῃ ;

— Ἠξεύρω κ' ἐγώ ; ψιθυρίζονται περίεργοι ρῆμαι. Θὰ ἦτο καλλίτερον ἂν δὲν ἐβιάζετο νὰ ἐνοχοποιηθῇς μαζὴ τοῦ. Ἀλλὰ τὸ παθαίνουν οἱ βασιλεῖς νὰ ἀπατῶνται ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς. Δὲν θὰ εἶσαι ὁ πρῶτος !

— Δὲν ἔχει ὑπουργοὺς, οὔτε φοβεῖται ἀπὸ μεταβολὰς τὸ ἰδικόν μου βασιλείον, φίλτατε ! Ἀλήθεια, τὸν νέον ἐκείνον τὸν ἔστειλα εἰς τὴν Τήνον.

— Καὶ τοῦτο ρισκοκίνδυνον μάλλον. Πρόσεχε ! ἂν τουφεκίξῃς χωρὶς νὰ σημαδεύῃς, κινδυνεύεις νὰ σοῦ φύγῃ τὸ πουλί.

Ὁ Τελάχας δὲν ἤκουσεν εὐχαρίστως τὸν διπλοῦν τοῦτον ὑπαινιγμόν.

— Εὐκόλον νὰ κάμνῃ κανεὶς τὸν σοφόν, εἶπε μετὰ πικρίας.

— Εὐκόλον καὶ δύσκολον, φίλε μου. Ἀλλὰ μὴ θυμῶνῃς ! Ὑγίαινε. Ἐλα κανὲν ἐσπέρας νὰ γευματίσῃς μαζὴ μου.

Οἱ δύο ἱατροὶ ἀπεχαιρετήθησαν ψυχρότερον τοῦ συνήθους. Ὁ Τελάχας δὲν ἦτο ἥσυχος. Τί ἐσημαίνουν αἱ νύξεις αὐταὶ περὶ τῆς ἀμφιβόλου σταθερότητος τοῦ πολιτικοῦ φίλου καὶ συμβούλου του ; Ὁ Γαληνίδης κατὰ βεβαίως γνωρίζει διὰ νὰ εἴπῃ ὅσα εἶπε, ἦτο δὲ πασίγνωστος ἡ στενὴ του φιλία μὲ τὸν πρωθυπουργόν. Θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου ! Μὴ ἐδωροδόκησε τὸν Σταῦρον ὁ Ὀιδῆς !

Ἡ ἀνησυχία τοῦ βουλευτοῦ Τήνου ἐπετείνετο ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα. Ἦτο εἰς προσοχὴν διαρκῆ, ἐπιβλέπων τὰ διαθήματα, τοὺς λόγους, τὴν διαγωγὴν τοῦ Σταύρου. Οὔτε ἡ ἐπιστολὴ τοῦ ἀδελφοῦ του, ἀγγέλλοντος τὴν ἀφίξιν τοῦ ξένου εἰς Τήνον, διεσκέδασε τὴν κατῆρεάν του. Δὲν ἠδύνατο νὰ σκερθῇ περὶ ἄλλου τινός ἢ περὶ τῆς ἐνδεχομένης προδοσίας τοῦ συναδέλφου του. Τὰ δὲ πειστήρια ἐπεσφωρεύοντο ἐναντίον του. Προδῆλως ὁ Σταῦρος δὲν εἰργάζετο ὑπὲρ αὐτοῦ. Τὸν ἐπεβουλεύετο. Ὁ Τελάχας παρεπονέθη πικρῶς, ἀλλ' ὁ Σταῦρος ἀπελογήθη

διαμαρτυρόμενος. Πῶς ! αὐτὸς νὰ παραιτήσῃ ποτὲ τὸν φίλον του ! Μὰ τὴν ψυχὴν τοῦ πατρός του, μὰ ὅ,τι ἱερώτερον ἠδύνατο νὰ ἐπικαλεσθῇ, τὸν ἠδίκηε ὁ Τελάχας ! Ἐὰν δὲν ἦτο ἀθῶος πάσης τοιαύτης ἀπιστίας, νὰ μὴν ἰδῇ ποτὲ καλὸν οὔτε εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν, οὔτε εἰς τὴν ἄλλην ! Καὶ ἐκτύπα τὸ στήθος μὲ τοὺς γρόνθους του, καὶ τὸ αἷμα ἀνῆρχετο εἰς τὰς παρειάς του ἀπὸ ἀγανάκτησιν ὅτι ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν τὸν ὑποπεύθη ὁ φίλος του.

Ὁ Τελάχας ἐπέστη καὶ ἐζήτησε συγγνώμην. Πλήρης συντριβῆς, δὲν ἐτόλμα νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν ἀδικηθέντα φίλον του, κατὰ συνέπειαν δὲν ἐπρόφρασε καὶ νὰ παρατηρήσῃ τὸ ἐπιβόλον εἰρωνικὸν μειδίᾳ τὸ διαστείλαν τὰ χεῖλη τοῦ Σταύρου.

Ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἐσπέραν παράρτημα ἔκτακτον τοῦ Νέου Διογένης ἐδημοσίευσεν ἄρθρον τραντακτὸν, ἀναγγέλλον ὅτι ὁ ἐκδότης ἐπιθυμεῖ σφοδρῶς νὰ ἐξηγήσῃ εἰς τοὺς δημότας Ἀθηναίων τοὺς λόγους ἕνεκα τῶν ὁποίων μεταβάλλει πορείαν, καὶ προσκαλεῖ αὐτοὺς εἰς συλλαλητήριον ἐπὶ τούτῳ τὴν προσεχῇ Κυριακὴν ἐντὸς τοῦ Ὠδείου εἰς τὴν ὁδὸν Πειραιῶς.

Ὁ Τελάχας παρεζαλίσθη ! Εἶχε λάβει ἀκριβῶς πρὸ ὀλίγης ὥρας ἐπιστολὴν τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἐγραφεν ὅτι ὁ Λανέκ τὸν κατενθουσίασε καὶ ὅτι πιστεύει ὅτι εἶναι ὁ κατάλληλος σύζυγος διὰ τὴν Ἰναρίμην. Αὐτὰ ἔγραφεν ὁ Περικλῆς, ἀλλὰ πῶς ἦτο ἀνθρωπίνως δυνατόν νὰ ἐνασχολῇ τὸν νοῦν τοῦ Κωνσταντίνου τὸ συνοικέσιον τῆς ἀνεψιάς του, ἐνῶ σημεῖα τόσον φοβεράς καταγίγδος ἐμαύριζον τὸν πολιτικὸν ὀρίζοντα ! Ἀλλὰ τίς οἶδεν, ἴσως ἡ μεταβολὴ πορείας τοῦ Σταύρου οὐδὲν εἶχε τὸ κοινόν πρὸς τὴν ἐπικειμένην ἐκλογὴν δημάρχου. Ὡς πρὸς τοῦτο καὶ μόνον εἶχεν ἀνάγκην τῆς ἐπικουρίας τοῦ Σταύρου, ἄλλως ἄς μεταβάλλῃ αὐτὸς ὅσον θέλει πορεῖαν εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ ζητήματα.

Ἡ πρόσκλησις τοῦ Σταύρου παρεῖχεν ὑποσχέσεις διασκεδάσεως ἀσυνήθους, ὥστε πλήθος Ἀθηναίων συνέρρευσε τὴν Κυριακὴν εἰς τὴν ὁδὸν Πειραιῶς. Πολλοὶ ἐθυσίασαν μέρος τοῦ ἀπογευματινοῦ ὕπνου των, καὶ κατὰ τὴν τρίτην καὶ ἡμίσειαν μετὰ μεσημβρίαν σειρὰ ἀδιάκοπος πολιτῶν διευθυνομένων πρὸς τὸ Ὠδεῖον διέσχίζε τὴν πλατεῖαν Ὀμονοίας, ὅπου ἔπαιζε κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἡ στρατιωτικὴ μουσικὴ. Οἱ πίνοντες τὸν καφέν των εἰς τὸ καφενεῖον Χαραμῇ ἐπλήρουν βιαστικοὶ διὰ νὰ προφθάσωσι καὶ αὐτοί, ἔμεινον δὲ κεναὶ ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην αἱ τράπεζαι τοῦ καφενεῖου ἡ μουσικὴ ἐξηκολούθει νὰ παίζῃ, ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου μόνοι ἀχροαταὶ τῆς ἔμειναν τροφοί, βρέφη, καὶ ὀλίγοι στρατιῶται.

Ἡ αἶθουσα τοῦ Ὠδείου ἦτο πλήρης καθὼς καὶ ἡ σκηνὴ καὶ τὰ παρασκήνια, εἰς δὲ τὴν εἴσο-

TO GATAKI

δον συνεθλίβοντο οἱ μὴ εὐρίσκοντες πλέον θέσιν, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι καὶ οὕτω κάτι θ' ἀκούσουν.

Ὁ Ἀγγυρόπουλος κατεῖχε καλὴν θέσιν καὶ προητοιμάζετο νὰ διασκεδάσῃ μὲ τὰ τῆς συνεδριάσεως, ἐν τῷ μεταξύ δὲ συνωμίλει μεγαλοφώνως καὶ φιλικῶς μετὰ τοῦ ἐνδόξου Μιλτιάδου. Παρέκει· ἐκάθητο ὁ ποιητής, ἐπισκοπῶν τοὺς συνεδριάζοντας μὲ βλέμμα περιφρονητικὸν καὶ μὴ ὑποκρύπτων εἰς τοὺς γείτονάς του τὴν ιδεάν του περὶ τῆς βλακίας τῶν Ἀθηναίων.

— Βλάκες, μάλιστα, ἐπεφώνησεν ὁ Ἀγγυρόπουλος, διευθύνων καὶ αὐτὸς τὰς ἀκτίνας τοῦ monocle του ἐπὶ τῆς ὁμηγύρεως. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο εἶναι καὶ ἀξιοθέατο!

— Μὰ τὸν Ἡρακλῆ, ἐψιθύρισεν ὁ ποιητής, ἀξιοθαύμαστος καὶ ἀξιοθαύμαστος εἶναι ὁ ἐπιλεγόμενος «βασιλεὺς τῆς Τήνου»!

— Διὰ τὴν Ἑλληνικὴν εὐπιστίαν του;

— Διὰ τὴν καταπληκτικὴν του εὐήθειαν!

Τὴν ἀνταλλαγὴν εὐμενῶν σχολίων διέκοψεν ἡ ἐμφάνισις τοῦ Σταύρου ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ἡ παρουσία του καὶ μόνη ἐφαίνετο προαναγγέλλουσα une séance à sensation κατὰ τὴν γαλλικὴν ἔκφρασιν. Ὡς πρὸς τὰς πολιτικὰς ιδέας τοῦ ρήτορος, δὲν προτιθέμεθα οὔτε τὴν οὐσίαν νὰ ὑποδείξωμεν, οὔτε τὰς ἐκφράσεις νὰ διατυπώσωμεν. Ἡ μετὰ τὰς τὴν ὁποίαν ἤρχετο νὰ διακηρύξῃ καὶ δικαιολογήσῃ, ἡδύνατο ἀκριβέστερον νὰ ἐξηγηθῇ διὰ λόγων μὴ πολιτικῶν, ἀλλ' ἐκεῖνος, ἐννοεῖται, ἐπέμεινε καὶ περιορίσθη εἰς τὴν πολιτικὴν. Προέβαλεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς κουμβωμένους ἕως ἐπάνω, μὲ παράστημα σοβαρὸν ὡς ἤρμοζεν εἰς ἀντιπρόσωπον τοῦ ἔθνους. Μειδιάμα ὕπουλον διέστελλε τὰ χεῖλη του καὶ ἡ λάμψις τῶν τολμηρῶν ὀφθαλμῶν του ἐμαρτύρει ὅτι συνηθάνετο τὴν δυσκολίαν τῆς θέσεώς του, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐφοβεῖτο. Εἶδε τὸν Τελάχην καὶ ἔνευσε πρὸς αὐτὸν εὐμενῶς. Μετὰ μίαν δὲ ἢ δύο φράσεις εἰσαγωγικὰς, ἐβουλόθη ἀμέσως εἰς ὠκεανὸν κενῆς εὐγλωττίας. Ἐκτυλίσσων πομπωδῶς κοινούς τόπους, περιπλέκων τὸ ἀκροατήριόν του εἰς κυκεῶνα ἀσαφῶν συλλογισμῶν, συνέκλωθε περιόδους μεγαλοσχήμους μέχρις οὗ αἱ διάνοιαι ἐβολώθησαν καὶ ἡμβλύνησαν. Πόσον ὑπερτέρα τῶν κενῶν λόγων ἡ σοφία τῆς σιωπῆς! Ἀλλὰ τὴν σοφίαν ταύτην δὲν ἐπιδιώκουν αἱ νεώτεροι γενεαί. Ἡ φλύαρος εὐγλωττία τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ τέρπει, ἰδῶ ὅσον καὶ ἀλλαχοῦ, τὰς ἀκοὰς τῶν πολλῶν, ὥστε ἐνόσφ ὁ Σταῦρος ἐμεγαλορρημόνει περὶ τῆς Εὐρώπης, περὶ τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου, τῆς ἐπεκτάσεως τῶν Ἑλληνικῶν συνόρων, τῆς ἀνακτῆσεως τοῦ Βυζαντίου, οἱ ἀκροαταὶ του ἐλησμόνουν τοῦ ρήτορος τὴν ἡθικὴν ποταπότητα. Τινὲς ὥς ἀνελογίζοντο τὸ ἀνῆθικον τῆς πολιτικῆς του ἀστασίας, ἀλλὰ μὴ τὸ καθήκον τοῦ πολιτευομένου δὲν ὑπαγορεύει τὴν θυσίαν τῶν ἀτομικῶν συμπαιθεῶν

εἰς τὸ κοινὸν συμφέρον; Ὁ δὲ Σταῦρος ἀπεδείκνυε διὰ τοῦ λόγου του ὅτι ὁ ἀγαπητός του φίλος, ὁ διαπρεπὴς ἱατρός Τελάχης, ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Τήνου, δὲν ἦτο τὸ ἀρμόδιον πρόσωπον διὰ τὸ ἀξίωμα δημάρχου καὶ ὅτι ἡ ἐκλογὴ τοῦ Κυρίου Ὀιδᾶ ἤθελεν ἀποφέρει ἀσυγκρίτως μεγαλύτεραν ὠφέλειαν καὶ τιμὴν εἰς τὸν δῆμον Ἀθηναίων.

— Πόσα σοῦ ἐπλήρωσε, ἐκραύγασεν ὁ Τελάχης ἐγειρόμενος καὶ βλέπων ἀγρίως τὸν ἀγορεύοντα.

— Ἐλα, κύρ Σταῦρε, πέμας τὸ ποσόν, ἐφώναξεν ἄλλος ἐκ τοῦ πλήθους.

Ὁ Σταῦρος ἐκοκκίνισεν ὀλίγον, ἀλλ' ἀντιμετώπισε τὴν ὕβριν μὲ τὸ πρόσχημα ἀταραξίας καὶ δὲν κατεδέχθη ν' ἀποκριθῇ. Ἐξηκολούθησε τὸν λόγον του, ἐπιδεικνύων τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ ἀπὸ τοῦ βήματος ὁμιλῶν εἶναι ἄξιος νὰ καταστήσῃ τὰ πάντα χωνευτὰ εἰς τοὺς ἀκροατάς του, τὴν ἀγόρευσιν του παρεγέμισε μὲ λέξεις ἡχηράς — «πατριωτισμός, — ἐλευθερία — ἡ δόξα τῆς Ἑλλάδος — τὸ πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς του καθήκον, — τὸ μέλλον τῶν Ἀθηναίων», — κατέληξε δὲ λέγων ὅτι ἡ Εὐρώπη ὁλόκληρος ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὸν ἐκλογικὸν τοῦτον ἀγῶνα καὶ ἐξώρκισε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐκτελέσωσι τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκον.

Χειροκροτήματα ραγδαῖα ἐπέσπεψαν τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Σταύρου, ἐν μέσῳ δὲ τῶν ἐπευφημιῶν ὁ Ἀγγυρόπουλος καὶ ὁ ποιητής ὠθοῦντες καὶ ὠθούμενοι ἐξῆλθον τοῦ Ὠδείου ὅπως ἀναπνεύσωσι καὶ σχολιάσωσι τὰ τοῦ συλλαλητηρίου. Ὁ Ἀγγυρόπουλος περιέγραψε σατυρικῶς τὴν συγκίνησιν τῆς Εὐρώπης, ἀνησυχούσης διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πάλης μετὰ Τελάχα καὶ Ὀιδᾶ, ὁ δὲ ποιητὴς διετύπωσε τὸ πρᾶγμα εἰς ἀκαταλήπτους στίχους, καὶ ἐγέλων καὶ οἱ δύο δι' ὅσα ἤκουσαν καὶ εἶδον.

— Φοβερὸς κατεργάρης αὐτὸς ὁ Σταῦρος!

— Εὐφρὴς ἄνθρωπος, ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀγγυρόπουλος ἐν εἰδὲ διαμαρτυρήσεως. Ἡξεύρει νὰ χρησιμοποιοῖ τὰς κακίας του. Ὀλίγον τὸ ἔχεις νὰ ἡμπορῇ κανεὶς νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς κακοηθείας του καὶ νὰ σοῦ τὴν περικαλύπτῃ μὲ ἐπιφάνειαν ἀρετῆς, πρὸς ἐπίδειξιν;

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐξήρχετο καὶ ὁ Τελάχης συνομιλῶν ζωηρῶς μὲ τὸν ἀρειμάνιον Μιλτιάδην. Ὁ ὑπολοχαγὸς ἐφαίνετο μεγαλοπρεπῶς ὀργισμένος, καὶ αἱ ὀφρὺς του συνεσπῶντο φοβερῶς. Ὁ βουλευτὴς Τήνου ἔσειε τὸν γρόνθον του κατὰ τοῦ Ὠδείου, ὕβριζε, ἐφώναζε καὶ ἀνεθεμάτιζε.

— Ἀπ' αὐτὰ δὲν βγαίνει τίποτε, φίλε μου, ἔλεγεν ὁ Μιλτιάδης. Πρέπει νὰ τὸν προσκαλέσῃς εἰς μονομαχίαν.

— Θὰ τὸν προσκαλέσω! Καὶ βέβαια! Ἐγώ,

ὁ Κωνσταντῖνος Τελάχας, θά τὸν πολεμήσω, θά τὸν σκοτώσω, θά τὸν ἐξοντώσω!

Ὁ δυστυχὴς βουλευτὴς δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρει τὴν ἰδέαν τοιαύτης ἀπάτης ἐκ μέρους τοῦ δολίου τοῦ συναδέλφου. Ὁ Ἀγγυρόπουλος διεσκέδαζε βλέπων τὴν ἀδμημονίαν καὶ ἀκούων τὰ ἐπιφωνήματά του. Τὸν ἐπλησίασε μὲ συμπάθειαν ἐξερρηστικήν.

— Θὰ τὸν κομματιάσω, ἐφώναζεν ὁ ἱατρὸς ἔξω ἑαυτοῦ. Τὸν ἀσυνείδητον, τὸν ἄτιμον! θά τοῦ δείξω ἐγώ!

— Ὁ σκοπὸς σας εἶναι ἀξίεπαινος, Κύριε Τελάχα, ὑπέλαθε σοβαρῶς ὁ Ἀγγυρόπουλος. Θὰ ἔχετε τὴν ἐπιδοκιμασίαν παντός ἐντίμου ἀνθρώπου.

— Αὐτὰ τοῦ λέγω κ' ἐγώ, εἶπεν ὁ Μιλτιάδης ἡρωϊκῶς. Καὶ τὸ θεωρῶ τιμὴν μου νὰ φανῶ χρήσιμος εἰς τὸν ἱατρὸν, εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν.

— Εἶναι εὐτύχημα τῷ ὄντι νὰ ἔχη τις τοιοῦτον φίλον εἰς παρομοίας περιστάσεις, ἐπρόσθεσεν ὁ Ἀγγυρόπουλος.

Ὁ Μιλτιάδης ἤγγισε τὸ πηλίκιόν του διὰ τῆς δεξιᾶς καὶ ἔκχευε ἐλαφρὰν ὑπόκλινσιν· ἡ ἐκφρασίς τοῦ προσώπου του ἔλεγε καταληπτῶς: «Ἐὰν θέλετε ἡρωϊσμόν, ἐδῶ εἶμαι!»

Τὸ ἀπόγευμα διεθρυλήθη καθ' ὅλην τὴν πόλιν ὅτι ὁ ἱατρὸς προσεγκάλεσε τὸν Σταῦρον εἰς μονομαχίαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι σύμπαντες ἀνέμενον ἀνυπομόνως τὸ ἀποτέλεσμα.

Μάρτυς τοῦ Σταύρου ἦτο ὁ Ὀιδᾶς. «Ὅτε ὥρισθη ἡ ὥρα καὶ οἱ ὅροι τῆς μονομαχίας ὁ μάρτυς εὔρε τὸν πρωταγωνιστὴν πλήρῃ ἀπεριγράπτου ἀνησυχίας· ὁ ἐκδότης τοῦ Νέου Διογένηος παρεδέχτο προθύμως τὴν διεξαγωγὴν πάλης διὰ τοῦ καλάμου ἢ τῆς γλώσσης, ἀλλὰ προκειμένου περὶ πιστολίων καὶ σφαιρῶν, τὸ πρᾶγμα ἐλάμβανε μορφὴν δυσάρεστον καὶ ὁ ἰδρῶς τοῦ φόβου ἔβρεχε τὸ μέτωπόν του.

— Καὶ ἂν ἡ σφαῖρα δὲν πάγει καλὰ, ἔλεγε εἰς τὸν μάρτυρά του.

— Νὰ κρατῇς τὸ πιστόλι ἴσα, καὶ νὰ σημαδεύης μὲ προσοχήν. Ἴδου πῶς, συνεβούλευεν ὁ Ὀιδᾶς ὑψώνων τὸ πιστόλιον.

— ὦ, ὦ! Πρόσεχε νὰ μὴ πάρῃ φωτιά, ἐφώναζεν ὁ Σταῦρος περίφοβος.

— Αἶ, καυμένε! Δὲν εἶναι κἄν γεμισμένον.

Ὁ Σταῦρος ἐξενύκτισε γράφων σπαραξικαρδίου ἐπιστολὰς πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὰς ἀδελφάς του εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀναθεματίζων τὸν παράφρονα ἀντίπαλόν του. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἱατρὸς δὲν ἐπέραςε τὴν νύκτα ἡσυχώτερον. Ἀμα ἔλειψεν ἀπὸ τὸ πλευρόν του ὁ στρατιωτικὸς φίλος του μὲ τὰς ἡρωϊκὰς προτροπὰς του, ἤρχισε νὰ σφίγγηται ἡ καρδίᾳ τοῦ Τελάχα καὶ ν' ἀλλάζῃ ἡ ὄψις του. Ἐγραψε ἀσυνάρτητον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἀδελφόν του προτοῦ πέσῃ νὰ κοιμηθῇ, ἀλλὰ

δὲν ἐκοιμήθη· ὅλην τὴν νύκτα ἔκλαιεν εἰς τὴν κλίνην του καὶ ἐστέναζε. Ὅτε δέ, τὸ πρωί, ὁ Μιλτιάδης καὶ ὁ Ἀγγυρόπουλος ἤλθον νὰ τὸν ἐξυπνήσωσι, τὰ βλέφαρά του ἐπροξένουν τρόμον καὶ εἶχε τι τὸ νεκρωσίμως πένθιμον ἢ προσποιητὴ τοῦ εὐθυμίας.

— Εἰς τὸν πόλεμον δὲν πρέπει κανεὶς ποτὲ νὰ τάξῃ κακὸν μὲ τὸν νοῦν του! Δὲν εἶναι ἀλήθεια, γενναίε μου ὑπολοχαγέ, εἶπεν ὁ Ἀγγυρόπουλος.

— Δὲν εἶναι τρόπος νὰ ἐξευρεθῇ εἰρηνικὴ λύσις τῆς ὑποθέσεως, ἠρώτησεν ὁ Τελάχας, προσπαθὼν εἰς μάτην νὰ κρύψῃ τὸν φόβον του ὑπὸ τὸ πρόσχημα φιλανθρωπίας. — Εἶναι ἀμάρτημα, φίλι μου, νὰ χύσῃ κανεὶς τὸ αἷμα τοῦ πλησίον χάριν ἰδιωτικῶν λόγων.

— Ἡ διάκρισις δύσκολος μεταξύ ἰδιωτικῶν καὶ κοινῶν εἰς τοιαῦτα ζητήματα, ὑπέλαθεν ὁ Ἀγγυρόπουλος. Οἱ περισσώτεροι πόλεμοι ἔλαβον ἀρχὴν ἐκ προσωπικῶν ἀφορμῶν.

— Ἀλλ' οἱ νόμοι ὅλων τῶν πολιτισμένων ἐθνῶν ἀπαγορεύουν τὴν μονομαχίαν, ὁ δὲ Σταῦρος κ' ἐγώ εἴμεθα νομοθέται καὶ οἱ δύο, — δηλαδὴ ἀντιπροσωπεύομεν τὸ Σύνταγμα καὶ ὀφείλομεν νὰ τὸ ὑποστηρίξωμεν. Καὶ νὰ καταπατήσωμεν τῶρα τὸν νόμον, βουλευταὶ ἡμεῖς!

Ἀλλ' ὁ Ἀγγυρόπουλος δὲν ἠθέλησε ν' ἀφήσῃ τὸν βουλευτὴν εἰς τὴν πλάνην εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ὤθει ἡ ἀρετὴ του.

— Τοὺς νόμους, εἶπε, τοὺς κάμνομεν διὰ τοὺς ἄλλους, ὅχι δι' ἡμᾶς! Δὲν βαρύνεσαι ἀδελφέ! Καὶ τί ἀξίζει ἡ ἐλευθερία ἐὰν δὲν μᾶς ἐξασφαλίζῃ εἰσοδὸν ἐκ τῶν ὀπισθεν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἀδικίας, καὶ ἂν δὲν μᾶς προμηθεύῃ εὐσχήμως προφάσεις πρὸς διεκφυγὴν τῶν νόμων!

— Αὐτὰς τὰς ἀρχὰς τὰς ἀφίνω εἰς ἄλλους, ἀνέκραξεν ὁ Τελάχας προσποιούμενος ἀγανάκτησιν.

— Ὡρα ἱατρέ, εἶπεν ὁ Μιλτιάδης, συγκροῦν ἀνυπομόνως τοὺς πτερινιστήρας του. Δὲν ἤξεύρω ἐγὼ τί λέγουν οἱ νόμοι τοῦ Κράτους, ἀλλ' οἱ νόμοι τῆς τιμῆς ἐπιβάλλουν νὰ παρευρίσκωνται οἱ ἀνταγωνισταὶ κατὰ τὴν ὀριθεύσαν ὥραν εἰς τὸ πεδίον. Ἐχω τὰ πιστόλια. Μὴ ἀργοπορῆς, παρκαλῶ.

Τοῦ ἱατροῦ αἱ κινήσεις ἦσαν ὥσάν νὰ ἐζήτηι νὰ περισυλλέξῃ σκορπισθέντα τὰ μέλη του καὶ νὰ τὰ συναρμόσῃ, προτοῦ δυνηθῇ νὰ βαδίσῃ. Ἐρριψε βλέμμα περιπαθὲς πρὸς τὸν Ἀγγυρόπουλον, ἀλλὰ τὸν ἐκρύωσε ἡ ἀπάθεια τοῦ αὐθάδους monocle καὶ ἡ ἐπιμελημένη περιβολὴ τοῦ Τεργεσταίου ὁμογενοῦς. Ἐστράφη πρὸς τὸν γενναῖον καὶ ἀδάμαστον ὑπολοχαγόν, καὶ ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του συστελλομένην ἐντὸς τοῦ στήθους.

— Δὲν εἶναι φόβος, ἐτραύλισε, μὴ τὸ ἐπῆρεν εἰδῆσιν ἡ ἀστυνομία καὶ ἐμποδισθῇ τὸ πρᾶγμα;

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς του ἐμαρτύρει ὅτι ἤρχετο καὶ ἐπεθύμει πρὸ παντός ἄλλου τὴν πραγματοποίησην τοῦ φόβου τούτου. Ἄλλ' ὁ Μιλτιάδης ἔσπευσε νὰ τὸν καθησυχάσῃ.

— Οὕτε ἰδέα περὶ τούτου, ἀνεφώνησε.

— ὦ, ἐστέναξεν ὁ δυστυχὴς Τελάχας.

Παρομοίαν ἀγωνίαν διῆλθε καὶ ὁ Σταῦρος ἐτοιμαζόμενος διὰ τὴν ὥραν τῆς μονομαχίας, καὶ εἰς τὸ πεδῖον ἐτι τῆς μάχης, ὅπου ἔφθασε, μὲ τοὺς μάρτυράς του, ὀλίγα δευτερόλεπτα πρὸ τοῦ ἀντιπάλου του.

— Ἄν πάθω τίποτε, εἶπεν ὁ Τελάχας πρὸς τὸν Μιλτιάδην, μὴ λησμονήσῃς αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν διὰ τὸν ἀδελφόν μου.

Καὶ μὲ τρέμουσαν χεῖρα ἔλαβε τὸ πιστόλιον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἀξιώματικῶς.

— Ἐλέησόν με ὁ Θεός, ἐψιθύρισε, καὶ κλείσας τοὺς ὀφθαλμούς, ἐπυροβόλησε καὶ ἐπλήγωσε... ὅχι τὸν ἀντίπαλον, ἀλλὰ τὸν ἴδιον ἑαυτὸν του.

[Ἐπεται συνέχεια] Κατὰ τὸ ἀγγλικὸν ὑπὸ Δ. Β.

Τὸ Λουλοῦδι

Ἐκεῖ ὅτ' ὀν βοάχο τὸν ξερό

Ἐτυχε μόνο νὰ φυτρώσῃ

Ἐνα λουλοῦδι τρυφερό

Μέσα στὴν ἐρημιὰ τὴν τόση.

Δὲν ἄκουσε ποτὲ φωνή,

Οὔτε πουλιοῦ γλυκὸ τραγοῦδι.

Δὲν εἶδε κόρη καστανή

Κι' ἄλλο δὲν γνῶρισε λουλοῦδι.

Μὲ τὴν χαρούμενι θεωρίᾳ του

Δὲν ἐστολίστηκε καμμιὰ,

Καὶ τὴν γλυκεῖα τὴν μυρωδιά του

Πάντα σκορπᾷ ὅτ' ἐτὴν ἐρημιὰ.

Ἀχ! τί καλὰ ὅπου μαζὺ

Μ' ἄλλο δὲν ἔχ' ἔσπε βοτάνι

Πῶς τὸ ζηλεύω! μόνο ζῇ

Καὶ μόνο πάλι θά πεθάνῃ...

Μ. Δ. ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ο ΧΑΣΑΝ ΜΠΑΜΠΑΣ

Ἀγαπημένε μου ἀδελφέ,

Διὰ τὸ ἀπὸ Λαρίσης εἰς Μπαμπᾶ ταξιδιόν μας ἀπεφασίσθη ν' ἀναχωρήσωμεν εἰς τὰς δύο μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὅποτε ἀνέτελλε καὶ ἡ σελήνη. Διὰ νὰ μὴ διακόψωμεν τὸν ὕπνον διῆλθωμεν τὴν ἐσπέραν εἰς τὸν Φασουλῆ, τὸ μοναδικὸν τότε θέατρον τῆς πόλεώς μας.

Ὁ οὐρανὸς ἦτο καθάρος, οἱ ἀστέρες λαμπροὶ καὶ ἡ σελήνη εἰς τὸ τελευταῖον τέταρτόν της ἔρριπτε τὰς ἀργυρὰς ἀκτῖνας της καὶ ἐφώτιζε τὴν πορείαν μας. Κατὰ τὴν μεταμεσονύκτιον αὐτὴν ὥραν

τὰ πάντα ἐφαίνοντο μεγαλοπρεπῆ καὶ φοβερά συγκρότως. Δὲν ὠμιλοῦμεν ἵνα μὴ διαταράξωμεν τὴν ἄπειρον σιγὴν. Τὸ πᾶν ἐκοιμάτο καὶ μόνον ὁ κρωγμὸς νυκτοβίου πτηνοῦ, ἡ κανονικὴ πτώσις τοῦ ἐν τοῖς ἀλώνιαις λιγνίζομένου σίτου καὶ τὸ ἥσυχον ναούρισμα τοῦ πλησίον μας ἐρπούζοντος ποταμοῦ διέκοπτον τὴν ἡρεμίαν τῆς φύσεως.

Ἐως οὗ ἐξέλωμεν εἰς τὴν πεδιάδα, ἡ καρδιά μου ἦτο συνεσφιγμένη, διότι ἐκτὸς τῆς λίαν ἀνωμάλου ὁδοῦ, ἔβλεπον καὶ τοὺς ὑψηλοὺς ἐκατέρωθεν αὐτῆς φράκτας τῶν ἀμπέλων, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὰ μικρὰ ὀπωροφόρα δένδρα ἐφαίνοντο ὡς παμμέγισται ὄρυς, ἐνεθυμούμην δὲ τὴν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν συμβῆσαν ληστείαν καὶ τὸν φόνον τοῦ Ὁθωμανοῦ πασᾶ καὶ ἡ φαντασία μου παρίστανεν ὅτι ὤπισθεν ἐκείτου δένδρου ἐκρύπτετο καὶ εἰς ὀπλισμένος ἀνὴρ, καὶ ὁ φόβος μου παρέλυε τὴν ὀρθοτάτην σκέψιν ὅτι οἱ κύριοι ἐκεῖνοι δὲν θὰ ἠγωνολοῦντο μόνον διὰ νὰ φοβίσωσι πτωχοὺς διαβάτας.

Οὕτω ἐβαδίσκαμεν μέχρι τοῦ Καρὰ Τσαίρι (Νεσωνίδος λίμνης), ὅτε ἤρχισε νὰ προβαίνει καὶ ἡ γλυκεῖα χαραυγὴ, ἡ ὁποία, κατὰ τὸν ποιητὴν, βαλσαμώνει τὰ πάντα μὲ τὴν εὐδὴν πνοήν της. Τὰ ἄστρα ἤρχισαν νὰ τρεμοσβύνουν καὶ μόνον ὁ Αὐγερινὸς ἐκρέματο ὑπεράνω τῆς Ὀσσης φωτίζων ὡς ἀργυρὰ λυχνία τὸν ὕπνον τῆς φιλαρέσκου αὐτῆς δεσποίνης, ἐνῶ περὶ τὴν δύσιν ὁ Σεῖριος ἐφαίνετο χρυσοῦς. Ἡ φύσις ὅλη ἤρχισε νὰ ἐξυπνᾷ λεπτοτάτη αὖρα ἐκίνει τὰ φύλλα τῶν δένδρων καὶ τὰ πουλάκια ἀπηύθυναν τὴν γλυκεῖαν πρωϊνὴν προσευχὴν των εἰς τὸν Ὑψιστον, προτοῦ ὑπάγωσι πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς καθημερινῆς τροφῆς των.

Εἰς Μπαμπᾶ ἐβῆσκαμεν μὲ τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου καὶ ἐδιέσθημεν ν' ἀνέλθωμεν εἰς Ἀμπελάκια, διότι ἡ ὁδὸς εἶνε ἀδενδρὸς καὶ ἐπομένως ἐκτεθειμένη εἰς τὰς φλογερὰς αὐτοῦ ἀκτῖνας. Ἡ ὁδὸς αὕτη ἐγένετο ἀμαξιτὴ ἀλλ' ἔως σήμερον οὐδεὶς ἐτόλμησε ν' ἀνέλθῃ δι' ἀμάξης, διότι μέρος ταύτης πρὸς τ' Ἀμπελάκια εἶνε πολὺ ἀνωφερὲς καὶ τοῦτο ἐγένετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐργοδηγῶν, οἵτινες ἐνόμισαν ὅτι ἠδύναντο νὰ διορθώσωσιν, ἐπὶ τὸ οἰκονομικώτερον δῆθεν, τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τῆς Γαλλικῆς ἀποστολῆς, παραλείψαντες δύο καμπὰς ἐπὶ τοῦ ὁροῦς.

Περὶ Ἀμπελακίων, τῆς ὥραις αὐτῆς κωμοπόλεως τῆς Ὀσσης σοῦ ἔγραψα ἄλλοτε ἐν ἐκτάσει οὐδὲν ἐν αὐτῇ μετεβλήθη, οὔτε ἡ ζωογόνος δροσιά της, οὔτε τὰ κρύα νερά της, οὔτε ἡ περιβάλλουσα αὐτὴν χλοερὰ φύσις, οὔτε ὁ φιλέξενος οἶκος τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Μανικαρίου Σχολῆς καὶ καλλίστου φίλου μας κ. Μισίου. Τὰ πάντα εἶνε ὡς ἄλλοτε σοῦ τὰ περιέγραψα καὶ τὰ πάντα μετ' ἀρρήτου ἡδονῆς ἐπανεῖδον.

Τὸ χωρίον Μπαμπᾶ εὐρίσκεται παρὰ τοὺς πρόποδας τῆς Ὀσσης, τῆς ὁποίας προεξοχή τις χωρίζει αὐτὸ τῆς πεδιάδος τοῦ Μακρυχωρίου, εἰς τὴν εἴσοδον τῶν Τερμῶν καὶ παρὰ τὴν δεξιὰν ἔχθην τοῦ Πηνειοῦ, οὗτινος αἱ ἔχθαι φράττονται ὑπὸ πλατάνων, αἰγείρων, ἱεῶν καὶ ἄλλων δένδρων ἡδελφωμένων, πρὸ τῶν ὁποίων φύεται ἐν ἀφθονίᾳ ἡ χερύσση λυγαριὰ μὲ τὰ εὐδὴν ἀνθὸς της. Ἡ ἐπισθὴν τοῦ χωρίου ὑψουμένη Ὀσσα εἶναι ἀπότομος, ξηρὰ